

RAPPORT ENTREPRENØRSKAPSARBEID 2023

Bakgrunn

Styret i SUNS: Plan for videreføring 2022-2025

Styret i SUNS godkjente i møte 13.12.21, sak 81/21 «Plan for videre entreprenørskapsarbeid i Sunndal 2022 - 2025».

I samme møte vedtok styret:

- å sette av kr 200 000,- i bevilgning til det videreførte arbeidet for 2022 fra disponible midler i Sunndalsfondet/KOMP.
- å søke Sunndal kommune om å yte et tilsvarende bidrag på kr 200 000,- for 2022 til entreprenørskapsarbeidet, og at Sunndal kommune yter tilsvarende bidrag for perioden 2023- 2025 til Entreprenørskapsprosjektet
- at prosjektet må arbeide med fullfinansiering iht budsjett for perioden 2023 tom 2025

Fra 2023 er arbeidet lagt inn som en del av tjenestekjøpsavtalen fra Sunndal Kommune og defineres ikke lenger som prosjekt, men omtales videre som entreprenørskapsarbeid.

I tjenestekjøpsavtalen heter det: *Avtalen gjelder tjenestekjøpet knyttet til ungt entreprenørskap/ entreprenørskapsprosjektet. Prosjektet ble avsluttet i 2021, men Sunndal kommune ønsker at SUNS skal fortsette arbeidet med ungt entreprenørskap. Det forutsettes at en særskilt søknad om tilskuddsmidler til øvrige kostnader knyttet til ekstra aktiviteter i prosjektet fremmes for behandling i formannskapet.*

Tjenestekjøpsavtalen fra Sunndal Kommune innbefatter arbeidstimene til Sunndal Næringssselskap, men finansieringen utover dette som kostnader i forbindelse med gjennomføringen av prosjekter og tiltak har ingen finansiell ramme.

Entreprenører trengs overalt

Entreprenørskapsarbeid har fått stadig større oppmerksomhet de siste årene. De viktigste grunnene er behovet for omstilling og innovasjon både i privat og offentlig sektor, og behovet for å skape nye bedrifter og nye arbeidsplasser. Også i frivillig sektor er entreprenører av avgjørende betydning. Regjeringa vedtok høsten 2017 en ny overordnet del av læreplanene i skolen, skolens nye «grunnlov», med et mye sterkere fokus på entreprenørskapskompetanse. Og i 2020 kom det nye læreplaner med en enda tydeligere satsing på entreprenørskap.

Etablering av Newtonsenteret bygger opp under entreprenørskapsarbeidet i Sunndal, ved bla. å ha som mål «å skape engasjerte og utforskende barn og unge som kan gjøre en forskjell i framtida».

Organisering

Entreprenørskapsarbeidet i Sunndal har pågått siden 2006. Fra 2014-2017 har arbeidet vært drevet gjennom prosjektet «Entreprenørskap og rekruttering», organisert i et 3-delt partnerskap mellom

- **Næringslivet** / lokalt næringsliv (Sunndal Næringsforening)
- **Skolene** / grunnskoler og barnehager (Sunndal kommune), videregående skole (M&R fylkeskommune), voksenopplæring og kulturskole (Sunndal kommune)
- **SUNS** / samarbeidsarena kommune-næringsliv, koordinator og prosjektgjennomfører

Arbeidet har vært utført innen rammene av den nasjonale entreprenørskapsatsingen i regi av organisasjonen Ungt Entreprenørskap (UE) som har følgende visjon:

Ungt Entreprenørskap inspirerer unge til å tenke nytt og skape verdier.

Entreprenørskapsarbeidet i Sunndal har i perioden 2018-21 vært organisert som et prosjekt, der styret i SUNS har vært styringsgruppe. Denne organiseringa har også vært videreført for entreprenørskapsarbeidet 2022 og 2023.

Styringsgruppa har overordnet ansvar for gjennomføring av arbeidet innen rammen av godkjente planer og budsjett. Styringsgruppa gir også evt. nærmere retningslinjer for gjennomføringen, kontrollerer ressursbruk, og har ansvar for evaluering og årlig rapportering fra arbeidet.

En egen prosjektgruppe har ansvaret for å lede, koordinere og tilrettelegge de ulike arenaene og aktivitetene som inngår i årshjulet.

Prosjektgruppa har i 2023 vært sammensatt på følgende måte:

- Sunndal videregående skole – Egil Ruud, rektor vår 2023, Øystein Bråthen, rektor høst 2023
- Sunndal ungdomsskole – Gerd Rostad, rådgiver
- Sunndal voksenopplæring – Laila Almhjell-Ims, rektor vår 2023/Kari Linseth, programansvarlig, Kjetil Pedersønn Aasen, rektor høst 2023
- Sunndal kulturskole – Ingemar Andersson, rektor
- Sunndal kommune – Gerd Anne Bråttvik - skolesjef
- Sunndal Næringsforening/næringslivsrepresentant – Siri Sande
- Hydro Sunndal – Eivind Torvik
- Newton Sunndal – Torgeir Kårvand
- Ungt Entreprenørskap Møre og Romsdal – Anne Hukkelberg (grunnskole) og Miranda Ørke (videregående skole)

Prosjektledelse og økonomistyring: SUNS.

SUNS brukte om lag 300 arbeidstimer på entreprenørskapsprosjektet i 2023, hvorav om lag 1/5 av timene var med dobbel bemanning på opplæring/erfaringsoverføring i prosjekt og forarbeid.

Prosjektgruppa kan nedsette egne arbeidsgrupper til gjennomføring av mer avgrensede ad-hoc oppgaver innen prosjektets rammer.

Årshjul

Aktivitetene i entreprenørskapsarbeidet har også i 2023 tatt utgangspunkt i årshjulet.

Årshjulet ble oppdatert for 2023. Årshjulet følger skoleåret, slik at endringer i årshjulet, blir gjort midt i skoleåret.

Følgende årshjul beskriver de aktivitetene som inngår i entreprenørskapsarbeidet i Sunndal:

	Tidsplan/årsplan											
Aktiviteter	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember
Vårt lokalsamfunn										g 5. tinn (gjennomført)		
SMART					lærere (ikke gjennomført)	g 4. trinn (ikke gjennomført)						
Se mulighetene		Gjennomføring										
Økonomi og karrierevalg										Gjennomføring 9.-trinn (?)		
Elevbedrift										Oppstart elevbedrifter		
Ungdomsbedrift										Oppstart ungdomsbedrifter		
Sjef i eget liv!							Gjennomføring?					
Innovasjonscamp					bedrifter til å komme med		en og Voksenopplær					
innovasjonscamp					Utgår i 2022							
Arbeidsuke				Send ut forespørsel			Gjennomføring uke 24					
Foreldremøte										Inviter bedrifter	Gjennomføring 15.11.	
Kontakt lokalt næringsliv	?											
Utplassering	?											
Bedrifts- og gårdsbesøk	?											
Praksis 1 års elever										Oppstart (?)		
Praksis 2 årselever										Oppstart (?)		
Stormøte												
Rapport	Oppstart	Ferdig										
SuSu: Arena		som digital karrieredag										
Film/presentasjon bedrifter										Gjennomføring		
Karrieredagen										13.sep		

Planen beskriver følgende når det gjelder næringslivets oppgaver og roller:

- Ta i mot elever til **bedriftsbesøk, arbeidsuke og utplassering**
- Lage oppgaver og evt. være med i jury for **innovasjonscamp**
- **Åpne opp** og være med å **legge til rette** for at barnehage og grunnskole får kjennskap til næringslivet i kommunen
- Vise fram hva bedriften gjør, og hvilken kompetanse de trenger på f.eks. **karrieredag**

Aktivitet iht. plan	Beskrivelse	Omfang	Vurdering
Se mulighetene	Introduksjon til entreprenørskapstankegangen for 8. klassetrinn. Dette er i utgangspunktet et program fra Ungt Entreprenørskap (UE), men det er ikke en del av deres portefølje lenger. Programmet hadde et stort omfang og det var behov for å	Programmet skulle gjennomføres etter revidert utgave også i 2023 for hele 8.-trinn på Sunndal ungdomsskole. Hele programmet kjøres nå over tre timer for hver klasse. Tidligere var det 10 timer.	Gjennomført 30. og 31.mai 2023 for 8.trinn. Vi har fått et mer tilpasset opplegg som passer bedre for skolen og for dagens elever. Entreprenørskapsspillet bør revideres igjen.

	<p>revidere programmet. Vi gjorde det i 2018 og det var klart til bruk i 2019. Dette opplegget har vært brukt frem til i dag.</p>		<p>Det bør også ses på en aktualisering av lokalt nedslag og å virkelig se mulighetene her vi bor gjennom å for eksempel ta en lokal entreprenør i undervisningsopplegget.</p>
<p>Innovasjonscamp ungdomsskole, videregående skole og voksenopplæringa</p>	<p>Bedrifter deltar med oppgaver og som mentorer til grupper på ungdomsskolen. Elevene fra videregående skole får velge en eller flere av oppgavene som har kommet inn til ungdomsskolen og får også mentorer fra næringslivet. Elevene ved voksenopplæringa får tildelt én oppgave som de skal løse. Den som har levert oppgaven blir også mentor. Gruppene har løst oppgavene de har fått og deretter presentert dem for en jury, bestående av næringslivsrepresentanter og kommunerepresentanter. På videregående var det 1. års studenter på innovasjonscampen i 2023 og på ungdomsskolen var det 9.trinn som deltok, mens det var elevene på sommerskolen og introduksjonsprogrammet som deltok fra voksenopplæringa.</p> <p>I 2023 avholdt vi innovasjonscamp ved S.U.S. i uke 19 for 9 trinn. 8 oppgaver ble fordelt på 15 grupper. Ved S.V.S ble campen avviklet over to dager i uke 24. Elever fra de ulike studieretningene ved skolen ble delt inn i 3 grupper på tvers av retning og arbeidet med 8 ulike oppgaver Voksenopplæringa gjennomførte innovasjonscamp som en del av sommerprogrammet i slutten av juni, uke 26. Her ble det levert ut 1 oppgave som alle 4 grupper løste.</p>	<p>Elevene ved Sunndal videregående skole og Sunndal ungdomsskole fikk inn åtte oppgaver fra næringsliv og kommune. Både bedriftene og kommunen stilte med mentorer og flere av gruppene fikk komme på besøk til bedriften de hadde fått oppgave fra.</p> <p>Elevene fra ungdomsskolen hadde camp over tre dager. Der de to første dagene ble gjennomført på Sunndal kulturhus og den siste jurydagen, ble gjennomført på skolen. Antall deltakere: 65</p> <p>Elevene på videregående skole hadde hele innovasjonscampen på Sunndal kulturhus. De gjennomført campen på to dager Antall deltakere: 78</p> <p>Elevene ved introduksjonsprogrammet gjennomførte campen over tre dager i lokalene til voksenopplæringa som en del av sommerprogrammet. De fikk levert en oppgave som alle grupper løste Antall deltakere: 21</p>	<p>Både ved ungdomsskolen og videregående var gjennomføringen god. Noen utfordringer med å skape stort engasjement ved videregående skole siden dette er så sent på skoleåret og det parallelt forgår eksamen og trekk til disse som fører til frafall i gruppene, men presentasjonene og resultatene var stort sett veldig gode.</p> <p>Næringslivet og kommunen viste stort engasjement som oppgaveiere og mentorer. Denne utvekslingen oppleves som viktig og meningsfull.</p> <p>Hos voksenopplæringa er engasjementet rundt innovasjonscampen alltid stort og oppgaven ble løst godt og det var gode presentasjoner og verdifulle synspunkt som ble presentert.</p>

	<p>Ved ungdomsskole og videregående skole fikk de tre beste gruppene pengepremie. Deltakerne ved voksenopplæringa fikk bare en oppgave og var færre deltakere så her ble det bare delt ut førstepremie. Juryen på videregående og voksenopplæringa bestod av tre representanter fra næringsliv og kommune: Cathrine Elde Husby fra Sunndal Energi, Ståle Refstie, ordfører i Sunndal kommune og Amund Bjerkholt fra Innovasjon Norge. Ved voksenopplæringen besto juryen av Kristin Reitan fra Sunndal Folkebibliotek, På Kristoffersen fra ALTI og Anne Gulla Hagen fra Sunndal Næringseiendom.</p>		
Arbeidsuke 9.-trinn	<p>Ungdommene er ute i arbeid i én, eller to uker hos ulike virksomheter. I 2023 var elevene ute i uke 23 og 24. De aller fleste elevene fikk jobb via SUNS, men noen hadde også ordnet med plass selv. I tillegg ordnet skolen med noen plasser.</p>	<p>Arbeidsuke gjelder 9.-trinn på ungdomsskolen. Totalt ble 79 elever plassert hos ulike bedrifter.</p>	<p>Vellykket. Ønske fra næringsliv at uken plasseres tidligere i skoleåret,</p>
Hospitering ungdomsskolen og voksenopplæringa	<p>Elever fra ungdomsskolen og voksenopplæringa hospiterer på videregående skole i to dager og prøver ut to forskjellige programmer etter eget ønske. Dette gir elevene bedre kunnskap om hva de skal søke seg inn på.</p>	<p>Elever fra Sunndal ungdomsskole, Eidsvåg barne- og ungdomsskole, Tingvoll ungdomsskole, Sunndal Voksenopplæring. I overkant av 100 elever.</p>	<p>Hospitering har fungert utmerket i flere år. Positivt for både elevene som kommer på besøk og elevene som skal vise fram skolen og linjene sine. Etter innspill fra næringslivet ble det lagt til rette for og koodrinert fra SUNS side slik at 6 ulike bedrifter kom og presenterte seg for aktuelle studieretninger under hospiteringer. Dette arbeidet kan med fordel videreføres og utvikles i 2024.</p>
Vårt lokalsamfunn	<p>Program fra Ungt Entreprenørskap. Gjennomføres for elever ved 5.</p>	<p>Vårt lokalsamfunn ble gjennomført oktober og november 2023. 5. trinn</p>	<p>Et bra program. Vi har komprimert undervisninga til en halv</p>

	trinn. Ordføreren er med på gjennomføringen sammen med representanter fra SUNS.	fra Gjøra og Løykja deltok sammen med elevene fra Sande på Sande skole. 60 elever. Elevene fra Ålvundfjord deltok sammen med elevene fra Tredal, på Tredal skole. 23. Samlet antall: 83	dag. Dette fungerer godt for oss. Gjennomføring sammen med ordfører er et stort fortrinn. Programmet egner seg godt til elevene på 5.trinn og dette er utrolig kjekke dager.
Elevbedrift og ungdomsbedrift	Elev- og ungdomsbedrift er et program i UE. Dette er et satsingsområde for UE og Sunndal må komme sterkere på banen for å få flere elev- og ungdomsbedrifter.	Ingen ungdomsbedrift ved Sunndal vgs. i 2023 heller ikke elevbedrifter ved S.U.S i 2023, men to lærere har deltatt på «motivasjonscamp»	Her må man jobbe målrettet fra vårsemesteret av i 2024. Konkrete tiltak er å koble Ungt Entreprenørskap på møter i skolene og under innovasjonscamp vår 2024.
Foreldremøte	Bedrifter deltar på foreldremøter på ungdomsskolen. Dette for at både elevene og foreldrene skal få bedre kjennskap til det næringslivet som finnes i Sunndal. På denne måten har foreldrene større mulighet til å rettlede barn sine.	Ikkje gjennomført da møtet måtte omdisponeres fra skolens side.	Høsten 2023 ble det ikke avviklet tradisjonelt foreldremøte med bedrifter. I stedet inviterte man bedrifter til å gjeste skolen med presentasjoner av virksomheten. Dette er ikke ny praksis, men en god plan B og skal ikke gå inn som en ny løsning, kan videreføres som supplement. Møtet med både elever og foreldre er viktig for næringsliv og kommune.
Karrieredag	Karrieredagene er et arrangement i regi av Møre og Romsdal fylkeskommune i samarbeid med kommunene, og arrangeres i hele fylket i samarbeid med lokale aktører. Målet er at dagen skal bidra til at elevene får mer kunnskap til yrker og muligheter som finnes i egen region. Dette skal ikke være en tradisjonell messe, men en dag hvor elevene skal få en sjanse til å teste, prøve å "kjenne på" egen kropp, hvordan utdannings- og arbeidslivet er bygd opp og organisert.	Ansvarlig for Karrieredagen på Indre Nordmøre, er Surnadal kommune. Karrieredagen arrangeres i Surnadal Idrettshall. I 2023 ble arrangementet gjennomført 12. september. Det var 33 stander med bedrifter og utdanningsinstitusjoner. Ca. 200 elever fra Sunndal, Surnadal, Rindal, Heim/Halsa.	Gjennomføringen fungerte stort sett bra ut fra den gitte rammen. Det kunne vært gitt bedre og tidligere informasjon til bedriftene i forkant. 10.klassinger har ofte alt valgt vei videre og har et stort trykk på program i tillegg til vanlig fag og innhold i skolehverdagen. Dette melder både lærere og næringsliv. Mulighet for at karrieredagen rettes mot 9.trinn og vårsemester er et stort ønske.

			<p>Tidsplanen er dessverre ikke forenelig med skoleskysordningen og klokkeslett for denne. Dette medfører at Sunndalsskolene må dra tidligere enn det som er avsatt tid til dagens innhold. Kan man tilrettelegge og lage en plan på en kortere dag så alle rekker innom alle stasjoner er tilbakemeldingen som har sendt inn til fylkeskommune.</p>
--	--	--	--

Prøveordninger, ordninger som ikke faller innunder årshjul og nyvinninger 2023.

Arbeidslivsfag

Dette er et forholdvis nytt fag ved Sunndal ungdomsskole for elever på 8. og 9. trinn, som ikke ønsker 2.fremmedspråk.

Arbeidslivsfag er et sentralt fag for å bidra til at elevene får praktisk erfaring med å løse arbeidsoppgaver i et arbeidsfellesskap. Faget skal bidra til at elevene deltar i verdiskaping gjennom å levere tjenester og produkter både internt på skolen og for eksterne oppdragsgivere. Faget skal gi elevene mulighet til å glede seg over å kunne skape noe. **Arbeidslivsfag legger til rette for entreprenørskap i skolen og samarbeid med lokale bedrifter. Det er skolen selv som koordinerer dette arbeidet.**

Prøve-praksis

Sunndal ungdomsskole ønsker fra skoleåret 2023/-24 å prøve ut et nytt tilbud til elever på 10. trinn. Tilbudet har fått tittelen «prøve-praksis». En pilot på dette arbeidet ble startet opp skoleåret 2022/-23 og er videreført for 2023/-24 etter initiativ fra Storvik AS.

Her får elever som av ulike grunner har behov for mer praktiske skoledager kan få praksis en dag hver uke, eller en dag annenhver uke i skoletiden. Målet er at elevene skal oppleve mestring gjennom praktisk arbeid. Dette kan både bidra til økt motivasjon på skolen, og gi relevant innsikt og praksis med tanke på senere valg av yrkeskarriere. Gjennom å stille praksisplass til disposisjon tar bedriften/virksomheten et viktig samfunnsansvar, noe som har en stor egenverdi. Samtidig er dette en gylden anledning til å gjøre seg attraktiv overfor ungdommen som en eventuell framtidig arbeidsgiver. SUNS har tatt på seg oppgaven med å rekruttere bedrifter/virksomheter til ordningen uten at dette førte til flere plasser enn de ved Storvik.

SMART.

Våren 2023 ble også programmet SMART gjennomført av Anne Hukkelberg fra UE for 4.trinn ved Løykja Skole og Sande Skole. Her har ikke entreprenørskapsgruppen hatt en delaktig rolle, men SUNS ble invitert inn til visning på Sande Skole siste dag det ble holdt der. Elevene viste frem egne oppfinnelser og prototyper for å håndtere avfallssortering og det var tydelig at det kreative arbeidet med oppgaven engasjerte.

Om SMART fra UEs hjemmeside – her «lar vi elevene avdekke behov, utvikle ideer og finne løsninger. Slik trenes elevene selv i å formulere spørsmål, søke svar og sette ord på egen læring. Trening av digitale ferdigheter gis plass der teknologien forsterker selve læreprosessen. Vi viser deg hvordan kreativitet utvikles gjennom en prosess og hvordan du som lærer fasiliteter dette. Programmet er tverrfaglig og går over tre dager. Det avsluttes med en utstilling eller skolemesse.»

Realfagsdagene ved Newtonsenteret

Gjennomført for første gang 27. og 28.november 2023 for elever ved Sunndal/Surnadal VGS. Realfagsdagene er et samarbeid mellom NTNU, Hydro, SUNS og lokalt næringsliv med besøk fra videregående skole i Surnadal og Sunndal. Bedriftspresentasjoner, stasjoner med presentasjoner og bedriftsbesøk sto på programmet for elevene disse to dagene. Realfagsdagene høster gode tilbakemeldinger fra næringsliv og skole og det er et stort ønske å videreutvikle dette arbeidet i 2024.

Entreprenørskap og rekruttering.

Entreprenørskapsarbeidet er også en viktig arena for rekruttering og kan videre sees som en del av dette arbeidet.

Her har næringsliv og kommune i Sunndal i samarbeid med skolene og SUNS innført en rekke nye tiltak det siste året.

- Møte med avgangselevne «før de drar». I mai 2023 gjennomførte vi for første gang et møte med alle avgangselever ved SVS hvor vi fikk kartlagt studieplaner, lærlingeplasser, andre planer etc. Gjennom innsamling av data er målet både å ha en oversikt over trender, valg de unge tar og ikke minst hvor de drar.
- Bli med Hit- messen arrangeres i april i Oslo og i november i Trondheim. Messen er en jobb og rekrutteringsmesse for å få heimflyttere og tilflyttere til Møre og Romsdal og bli kjent med arbeids-, nærings- og fritidsliv her.
- SUNS har tatt initiativ til å arrangere et Etterpålag i samarbeid med kommune og næringsliv hvor de som er nysgjerrige på Sunndal som nedslagsfelt inviteres til en mer uformell arena etter messen. Dette ble arrangert for første gang i forbindelse med messen i Trondheim i høst og har fått svært gode tilbakemeldinger. 40 nysgjerrige besøkte etterpålaget og fikk uformelle bedriftspresentasjoner og anledning til å snakke med representanter fra næringsliv og kommune.
- Juletreffest – romjultreff med hjemvendte, studenter på juleferie, tilflyttere og alle nysgjerrige mellom 21-30 år. Næringsliv og kommune presenterte seg gjennom stands, quiz, speed-dating og en rekke andre tiltak denne kvelden. Godt utbytte for de i overkant av 20 oppmøtte.

Hovedmål

Basert på lokale forhold og fortrinn gjelder følgende hovedmål for arbeidet i Sunndal i 2022, disse er også videreført i arbeidet i 2023.

- Å skape engasjerte og utforskende barn og unge som kan gjøre en forskjell i framtida
- Å sikre rekruttering av arbeidstakere for framtida i et bærekraftig og verdiskapende lokalsamfunn
- Å øke oppslutning, kvalitet og engasjement i det lokale entreprenørskapsarbeidet

Generell vurdering hovedmål fra rapport 2023

Aktivitetene i årshjulet legger opp til at disse tre punktene skal bli oppfylt. I tillegg har deler av næringslivet selv tatt initiativ til å jobbe tett på skolene for å bidra til at de får rekruttert kvalifisert arbeidstakere for framtida. Rekruttering er et økende problem for næringslivet og samarbeid skole og næringsliv, blir stadig viktigere. Dette gjør at virksomhetene i Sunndal er veldig positive til å bidra i de tiltakene entreprenørskapsarbeidet legger opp.

Tett og godt samarbeid mellom skoler og næringsliv er viktig for at entreprenørskapsarbeidet skal fungere på best mulig måte. Med den sammensetningen som er i prosjektgruppa, er dette godt ivaretatt. Det er likevel ønskelig at det tas en vurdering på denne sammensetningen som helhet. Det er per i dag ingen prosjekter som koordineres eller faller naturlig inn under kulturskolen for eksempel. Skole er tungt og godt representert i gruppen, mens næringslivet sitter med langt færre representanter. Styret i SUNS bes se på om det er formålstjenlig å ta inn enda flere næringslivsrepresentanter i gruppe.

Det er viktig med en aktiv og påkoblet arbeidsgruppe for å nå hovedmål og delmål i arbeidet.

Newton Sunndal bidrar positivt i entreprenørskapsarbeidet og er også med på å styrke punkt én i hovedmålene.

Veien videre

Hvordan kan vi sikre en god fremdrift og måloppnåelse for 2024 og videre?

Prosjektgruppen bør planlegge kommende semester tidligere enn det årshjul tilsier per i dag for å sikre fremdrift, utvikling og gode tilbud. Dette arbeidet er alt begynt og man bør legge et årshjul med en møteplan som legger planleggingsmøter semesteret før planlagt aktivitet skal gjennomføres.

Det bør ses på og vurderes en kostnadsramme (utover arbeidstimene) og på hvilke måter prosjektene skal finansieres. Typiske kostnader er leie til lokale, materiale til undervisning, eventuell skyss, forpleining osv.

Vi bør jobbe for å få innlemmet prosjekter som bare har stått på planen for å se hvordan disse komplementerer de tilbudene og programmene som allerede går. Elevbedrift er et godt eksempel på arbeid som må implementeres og tilrettelegges for over tid.

I dette arbeidet må man også vurdere om noe skal ut? Sunndal er en av få kommuner som fortsatt tilbyr et gammelt UEprogram med navn «Se mulighetene» for eksempel. Kan dette aktualiseres og videreføres med gode grep eller bør det tas ut? Karrieredagen høster ikke gode tilbakemeldinger lokalt og det meldes fra næringslivet at det er ønskelig med lokale varianter av denne.

Vi må aktualisere og revitalisere i takt med tiden og utviklingen. Prøvepraksis er et godt eksempel på et slikt tilskudd. Likeledes SMART som ble gjennomført av UE på Løykja og Sande Skole våren 2023.

Andre programmer som kan være aktuelle og implementere er:

Våre familier – 1. og 2.trinn

«Hvorfor har man en jobb og hva man gjør for å få et yrke? Hva er en familie og hva gjør medlemmene i familien? Gjennom lek og meningsfylt læring får barna erfare at familiene må ta valg og se nødvendigheten av prioriteringer. De får prøve seg som ”innkjøpere” og må reflektere rundt hvordan man bruker pengene man tjener. Programmet passer både for de eldste barna i barnehagen og de yngste i grunnskolen.»

Økonomi og karrierevalg for 10.trinn

«Økonomi og karrierevalg er et program som hjelper elevene til å tenke over hva som er viktig når de skal velge utdanning og senere yrke. De får erfare hvilke konsekvenser valg av yrker og levevaner har for deres framtidige livssituasjon og personlige økonomi. Programmet gjennomføres i samarbeid med det lokale arbeids- og næringslivet.»

Sjef i eget liv – vgs

«Sjef i eget liv! gir elevene grunnleggende økonomikunnskaper. Elevene får sette opp sine egne personlige budsjetter i en simulator hvor målet er at de skal kjøpe egen bolig. De starter med å velge utdanning og yrke. Underveis må de ta bevisste valg om forbruk og lån, og reflektere over verdien av langsiktig sparing. Budsjettet skal gå i balanse slik at drømmen om egen bolig er oppnåelig.»

Ved å innføre flere programmer vil det bli lettere å jobbe aktivt mot både hovedmål og å få til gode relasjoner gjennom hele utdanningsforløpet i Sunndal og sikre en tett og fruktbar dialog mellom skole, kommune og næringsliv.

Sundalsøra 06.03.2024

Prosjektleder Ane Wennevold (sign.)